

Význam mystéria Golgoty pro svět lidí

Sergej O. Prokofjev

Poté co jsme pozorovali makrokosmický význam mystéria Golgoty, jeho význam pro svět bohů, pro veškerenství vyšších hierarchií, chceme se nyní zase obrátit k druhému aspektu, k jeho významu pro mikrokosmos, pro svět lidí. Neboť také pro celý další vývoj lidstva na Zemi bylo „poznání smrti“, vydobyté na pahorku Golgoty, nanejvýš rozhodující událostí.

Od mystéria Golgoty, tím, že božská bytost Kristova prošla smrtí a opět spojila svět bohů se světem lidí, se otevřela lidstvu možnost získat proniknutím do mystéria smrti zcela nové *poznání* tohoto obnoveného spojení makrokosmu a mikrokosmu, jehož nejdůležitější tajemství zjevil Kristus také učedníkům během čtyřiceti dní poté, co vstal z mrtvých.

Podstata tohoto tajemství je, že po mystériu Golgoty neodděluje již smrt člověka od jeho pravnosti, od makrokosmu, *nýbrž ho s ní spojuje*. Proměňuje se pro duše ze zdroje smrti ve zdroj věčného, nevyčerpatelného kosmického života. „Tak byl nevinnou smrtí na Golgotě podán důkaz, kterému lidé postupně porozumějí: že *smrt je stále žijoucím Otcem*.“ Jak se jeví zevnímu pohledu, je mája. Za smrtí musí člověk „hledat Otce, kosmického Otce ... musí se naučit říkat si: Smrt je Otec“ - to znamená celý hierarchický makrokosmos, s nímž je dnes člověk opět spojován.“ A Rudolf Steiner pokračuje: „A proč se nám jeví ve smyslově-fyzickém světě falešný obraz Otce. Proč se nám jeví obraz Otce tak zkresleným, že dosahuje až onoho znetvoření, které představuje šalebný obraz smrti! Protože je ke všemu našemu životu přimíšen Luciferův-Ahrimanův princip!... Smrt se stala tímto znetvořeným obrazem Otce tím, že se Lucifer-Ahriman vměšoval do vývoje lidstva. Smrt byla následkem, působením vlivu Lucifera-Ahrimana.“ „Nikdy by nemohla zmizet z lidského života falešná podoba smrti, kdyby nebyla bývala odstraněna příčina - Lucifer-Ahriman.“ A jenom božská, celému makrokosmu příslušící *bytost Kristova* mohla, *když prošla smrtí a přemohla ji*, vytrhnout tuto smrt z moci Luciferovy a Ahrimanovy a vrátit ji světu vyšších hierarchií, světu Otce: „Nyní přišla tato bytost na Zemi a odstranila právě v pravý okamžik ... Lucifera-Ahrimana, odstranila příčinu toho, co přineslo do světa smrt. Musila to tedy být bytost, která se všemi ostatními příčinami smrti v lidstvu neměla co činit. Se vším, čím lidé bolestně umírali, to je se vším, co způsobil Lucifer, později Ahriman... se vším, čím se lidé provinili, se vším tím nesměla mít tato bytost nic co činit.“

Jak že se to stalo, že Kristus za svého života na Zemi v těle Ježíše z Nazaretu přemohl moc Lucifera a Ahrimana? Tento proces popisuje Rudolf Steiner v „Tajné vědě v obrysu“ takto: „V onen okamžik svého života, v němž astrální tělo Krista Ježíše mělo v sobě vše to, co může být luciferským zásahem zahaleno, počal vystupovat jako učitel lidstva. Od tohoto okamžiku byla vložena do lidského pozemského vývoje jakoby semeno vloha přijímat moudrost, pomocí níž se může postupně dosáhnout fyzického cíle Země. V onom okamžiku, kdy se uskutečnila událost Golgoty, byla vštípena do lidstva jiná vloha, již může být obrácen k dobru vliv Ahrimana. Člověk nyní může konečně vzít s sebou ze života branou smrti to, co ho osvobozuje z osamělosti v duchovním světě. Událost v Palestině není jen ústředním bodem pro fyzický vývoj lidstva, nýbrž také pro ostatní světy, jimž člověk náleží. A když se uskutečnilo ‚mystérium Golgoty‘, když byla

vytrpěna ‚smrt na kříži‘, zjevil se Kristus v onom světě, v němž prodlévají duše po smrti, a odkázal moc Ahrimanovu do jejích mezí. Od tohoto okamžiku zableskl v oné oblasti, kterou Řekové nazývali ‚říší stínů‘, duchovní blesk, který ukázal jejím bytostem, že do ní mělo opět vejít světlo. Čeho se dosáhlo ‚mystériem Golgoty‘ pro svět fyzický, to vrhlo své světlo do světa duchovního.“ Jen tím, že přemohl moc Luciferovu a Ahrimanovu v zemském a nadzemském světě, mohl Kristus zažehnout nové „Slunce života“ /Lebens-Sonne/ v zemském bytí a ukázat lidstvu ve světle tohoto Slunce pravou tvář smrti: „Kristus Ježíš se zasnoubil se smrtí, šel k této smrti, která se stala nejcharakterističtějším výrazem Otce, spojil se s touto smrtí. A ze sňatku Krista Ježíše se smrtí se zrodil počátek Slunce života. A je to přelud, mája nebo iluze, že smrt znamená utrpení. Smrt, až se lidé během budoucnosti naučí, aby ji k sobě nechávali přistupovat tak, jak přistoupila ke Kristu, smrt je vpravdě semenem ke [kosmickému] životu.“ A dále: „Nikdy by nebylo vzniklo nové Slunce života, kdyby nepřišla do světa smrt a kdyby se nebyla nechala Kristem přemoci. Tak je smrt, nazírána ve své pravé podobě, Otcem. A Kristus přišel do světa, protože ve smrti vznikl falešný zrcadelný obraz tohoto Otce. A Kristus přišel do světa, aby vytvořil pravou podobu, pravý otisk /Nachbild/ živoucího Boha-Otce. Syn je potomkem Otce, který zjevuje pravou podobu Otce. Vpravdě Otec poslal do světa svého Syna⁵⁸ aby se zjevila pravá podstata Otce, to znamená věčný život, který se skrývá za smrtí v čase.“⁵⁹) Tato myšlenka se také vyjadřuje těmito slovy Janova evangelia: „Já jsem vzešel z Otce [z makrokosmu] a přišel do zemského světa [do mikrokosmu]. A nyní opouštím opět svět smyslů a jdu k Otci.“⁶⁰) - Tato slova obsahují již zárodek pozdějších nauk Zmrtvýchvstalého: „Přišel jsem z makrokosmu do mikrokosmu. Zakusil jsem smrt - rozhodující událost pro mikrokosmos a nyní jdu opět do makrokosmu, k Otci: Jdu k Otci, aby všichni, kdo přijmou do sebe Kristův impuls, mohli tam také jednou jít.“

Vidíme, v čem spočívá význam mystéria Golgoty pro dva světy, pro svět božský a pro svět lidský: Kristus tím, že prošel smrtí a přemohl ji, otevřel jaksi pro všechny další časy velkou bránu mezi dvěma světy, takže na jedné straně mohou opět převzít vedení zemského lidstva andělé, archandělé a archeové a skrze ně všechny hierarchie, a na druhé straně se lidem otvírá cesta k novému vědomému výstupu do vyšších světů: „Ano, pravím vám. Uvidíte, jak se nebesa otvírají a jak andělé Boží vystupují a sestupují nad Synem člověka.“

A toto poznání mystéria Golgoty jakožto centrálního dění, které bezprostředně spojuje makrokosmos a mikrokosmos, učinil také Rudolf Steiner základem rytmu, v němž četl na Vánočním sjezdu dne 25. prosince 1923 *po první* Meditaci Základního kamene: nejprve mi- krokosmické úseky tří prvních částí, potom část čtvrtou: „Na předělu věků ...“ a na závěr ještě tytéž mikrokosmické části, nyní ale ve spojení s makrokosmickými. Tak se táhne celým jednadvacetiletým vývojem anthroposofie, až k substancí Vánočního sjezdu samého, červená nit základního poznání mystéria Golgoty, poznání, které tvoří bytostný střed esoterického křesťanství a má své zdroje v naukách Zmrtvýchvstalého Krista, které jsou slyšeny intuitivně.